

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2025

aruandeaasta lõpp: 31.12.2025

sihtasutuse nimi: Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus

registrikood: 90005188

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa,
Pärnu mnt 10

postisihthnumber: 10148

telefon: +372 6273120

e-posti aadress: margus.toomla@laulupidu.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	22
Bilanss	22
Tulemiaruanne	23
Raamatupidamise aastaaruande lisad	24
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	24
Lisa 2 Raha	25
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	26
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	26
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	27
Lisa 6 Annetused ja toetused	27
Lisa 7 Tulu ettevõtlusest	28
Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud	28
Lisa 9 Tööjõukulud	29
Lisa 10 Intressitulud	29
Lisa 11 Kasutusrent	29
Lisa 12 Seotud osapooled	29
Aruande allkirjad	31
Vandeaudiitori aruanne	32

EESTI LAULU- JA TANTSUPEO SIHTASUTUSE 2025. AASTA SISULINE TEGEVUSARUANNE

❖ SIHTASUTUSE TÖÖ ÜLEVAADE

2025. aastal olid Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse (edaspidi *sihtasutus*) peamised tegevused seotud 2025. aastal toimunud XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ ettevalmistuse ja läbiviimisega. Peo ettevalmistus algas 2022. aasta kevadel.

Peoaasta 2025 algas üle Eesti korraldatud laulu- ja tantsupeo eelproovidega, mis kestsid kuni kevadeni, mil kollektiivid peole akrediteeriti. Aasta alguses moodustati peo korraldustoimkonnad ja algas mahukas töö peonädala kokkupanekuks.

29. juunist kuni 2. juulini kestis XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo nädal Tallinnas, kontserdid ja etendused toimusid 3. juulist kuni 6. juulini 2025.

Teisel poolaastal toimusid üle Eesti laulu- ja tantsupeo tänapäevad ja koostati peoga seotud kokkuvõtted. Samal ajal tehti kogu aasta jooksul ettevalmistusi 2028. aastal toimuvaks XIV noorte laulu- ja tantsupeo ning XXIX üldlaulu- ja XXII üldtantsupeoks.

Korraldustoimkondade moodustamine, ettevalmistustööd ja peonädala korraldamine

Peonädala korralduses koondub sihtasutuse ümber u 800 inimest, kellest põhiosa moodustavad vabatahtlikud. Lisanduvad eelmises punktis nimetatud enam kui 350 inimest maakondadest. Suuremate riigihangete kaudu lisanduvad omakorda eri teenusepakkujad, kes on seotud lavade ehituse, liikluse reguleerimise, turvalisuse tagamise, kiirabi- ja välihaiglateenuse, jäätmekorraldus- ja koristusteenuse, korduskasutusnõude korralduse ja muuga. Lisaks tehakse olulist koostööd politsei, munitsipaalpolitsei ja päästeametiga. Peonädala läbiviimisega seotud tegevustesse on haaratud kokku enam kui 2500 inimest.

Kuigi peonädala ettevalmistus on aastaid kestev pidev protsess, algab peonädala tehnilise korraldamise aktiivsem ja mahukam periood umbes aasta enne peo toimumist. Ligemale pool aastat enne pidu algab toimkondade komplekteerimine. Sihtasutusel tuleb peonädalaks korraldada järgmised suuremad valdkonnad:

- Peo infostaapide mehitamine, Staapide oluline ülesanne on peonädalal linnakodanike küsimustele vastata, esinejatele infot jagada ja teisi toimkondi toetada. Lisaks tuleb komplekteerida, väljastada ja hallata toimkondade sargid käepaelad jm vahendid. Infostaapide toimkonna töö korraldati viimase peo eel tugevalt ümber ja arendati tegevusi, mille tulemusena tõusis infostaabi töö kvaliteet.
- Peo väljakute korraldus, kus on põhiline lavade, aedade, heli- ja videosüsteemide, pinkide, infotahvli jm paigaldus.
- Koolimajutusega seotud tegevused ja infovahetus, sh toitlustus, esmaabi ja turvalisus.
- Väljakutoitlustuse logistika planeerimine, sh supide ja magustoitude ajaplaanid, esinejatele toitlustusgraafikute loomine.
- Esinejate toitlustusalade tehniline ettevalmistus, paigutuse planeerimine ja peonädalal esinejate suunamine toitlustuse korraldamisel.
- Väliköögi korraldus peo supide valmistamisel, kus oluline partner on Naiskodukaitse koos oma liikmeskonnaga.
- Korduskasutusnõude korraldus välitoitlustusaladel.
- Meditsiinkorraldus, mille puhul kaasatakse sadu meditsiinitudengeid esinemispaikades esmaabi andma. Lisaks on väga oluline planeerida välihaigla ja kiirabiteenus koos vajalike ravimitega.
- Liikluskorraldus Tallinna linnas, mis hõlmab ka liikluse reguleerimist, jalgrattaparklate ja tõukerataste parkimist. Siin on mahukas koostöö Tallinna Transpordiametiga.
- Parkimiskorraldus operatiivsõidukitele, esinejatele, kaubandusele jt osalistele. Parkimise ja ligipääsulubade loogika loomine.
- Rongkäigu planeerimine ja ettevalmistused tänavate sulgemiseks.

- Peo tule ja selle teekonna planeerimine ja tehniline korraldus.
- Peole ligipääsetavuse tagamine, sh kirjeldustõlge, viipekeel, ratastoolialad jm planeerimine.
- Jäätmekorraldus ja koristus.
- Kaubandustegevus ja järelevalve. Kaubandustegevuse korraldus peo küllastajate alal on keeruline ettevõtmine, sest tagada tuleb nii elektritoide kui ka kauplejate paigutus. Lisaks on vaja kauplejaid koolitada korduskasutusnõude ja jäätmekorralduse reeglite teemal. See vajab uut vaatenurka, infotundide läbiviimist jm. Peonädalal tehti kauplejate üle ka järelevalvet ning järeldusena peab tõdema, et kauplejad vajavad alati järjepidevat tähelepanu ja suunamist, sest osalisi on väga palju ning igal sündmusel kehtestatakse erinevad reeglid.
- Rohesaadikud ja vabatahtlikud.
- Peo väljakute märgistamine tantsupeo proovide läbiviimiseks.
- Peo piletite ja kutsete haldus ning koos turvateenust pakkuva ettevõttega peo väravates piletite kontrollimise süsteemi väljatöötamine.
- Peo turvalisuse planeerimine, kus peamised partnerid on hangitud turvaettevõtted, aga ka politsei, päästeamet ja munitsipaalpolitsei.

Väljakute operatiivvaldkond. Tulevikus tuleb määrata igale harjutusväljakule oma vastutaja, kes aitab pidevalt kohapeal juhendada ja jagada kollektiividele operatiivselt infot nt palavatel ilmadel peavarju leidmiseks, samuti jälgida joogivee kättesaadavust, korraldada toitlustuse pakkumist, lahendada turvalisuse ja tualettide küsimusi jm.

Toimkondadele annab valdkondlikuks tegevuseks olulise alginfo ja esmased juhised sihtasutus, kuid lõplik detailne töö jääb toimkondadele. Oluline on hoida sihtasutust teemadega pidevalt kursis ja suurte takistuste korral küsida lahenduste leidmiseks abi. Sihtasutuses hõlmab toimkondade ettevalmistus väga palju töötunde, sest toimkonnad puutuvad omavahel tihedalt kokku ja on kaalukas ülesanne tagada info liikumine poolte vahel. Kuna paljudes toimkondades on ka riigihangetega sisse ostetud teenused, tehakse koos sihtasutusega eeltööd ka hangete tehniliste kirjelduste koostamisel. Toimkondade ülesanne on koolitada ja planeerida oma toimkonna jaoks sajad vabatahtlikud abistajad. Peonädalal on oluline teha järelevalvet riigihangetega sisse ostetud teenuste ülesehituse, paigalduse ja toimimise üle.

Peo tehniline õnnestumine sõltub seega palju toimkondadest ja nende juhtidest, mistõttu on väga olulised eelmistelt pidudelt saadud teadmised ja kogemused laulu- ja tantsupeo korralduse kohta. Peo korraldus hõlmab tohutut mahus üksikasjalikku tööd ja planeerimist, mida saab kogeda vaid peo korralduses osaledes. Iga pidu toob endaga kaasa ka muutusi ja ootamatusi, mis tuleb kogemustena edasisteks pidudeks kaasa võtta. Seega on sama oluline pideva järelkasvu ja vabatahtlike koolitamine tulevase peo korralduses abistamise juures.

Peonädalal toimuvad igal hommikul operatiivstaabis koosolekud, kus arutatakse läbi eelmise päeva olulisemad juhtumid, räägitakse läbi järgmiste päevade tegevused ning planeeritakse vajaduse korral ootamatustest tingitud muudatused. Koosolekul osalevad toimkondade juhid ning turvateenistuse, pääste, politsei, meditsiini- ja infotoimkonnad.

Peo asukohad ja tehniline ülesehitus

Peonädala tehnilises ettevalmistuses tuleb üles ehitada ja sisustada järgmised asukohad:

- Lauluväljaku kaare alla tuleb ehitada orkestrilava, ehitada dirigendipult ja panna üles mahukad helisüsteemid.. Väljakule tuleb paigaldada 12 500 istekohaga pingid, ekraanid, ERRi ülekande platvormid. Lisaks tuleb korraldada kaubandusala paigutus, tagada elektriühendused, paigaldada kaubandusele-küllastajatele toitlustuse telgid, lauad ja pingid ning vajalikud perimeetrid tuleb piirata aedadega. Esinejatele on vaja peavarjuks püstitada telgid. Lauluväljaku siseruumides tuleb luua orkestritele täismahus sisustusega olmetingimused koos võimalusega pille hoiustada. Samuti tuleb ehitada piletilüüside varjud, meditsiinikorralduspunktid, välihaigla laulukaare alla, politseiala, jalgrattaparkla. Peoalal tuleb tagada joogivesi paakidega, paigaldada sildid ja viidad, mehitada turva- ja meditsiinipersonal.
- Näituste alal toitlustushallis tuleb paigutada tuhandetele esinejatele söömiseks lauad ja pingid, välja ehitada toidu väljastamise lüüsid, paigaldada tualetid ja jäätmemahutid, paika seada väliköögi tehnika, luua korduskasutusnõude ja kandikute logistiline liikumissüsteem, hoiustada toitlustusvarud, korraldada puhkeruumid teeninduspersonalile, tagada joogivesi, paigaldada helitehnika, viidad ja piirdeaiad.

- Kalevi toitlustusala Kalevi Spordihalli ümbruses on samas mahus kui näituste alal, kuid lisaks tuleb paigaldada telgid peavarjuks ja katta maapind kaitsemattidega.
- Rongkäigu trassil tuleb sulgeda liiklus, paigaldada vastavad liiklusemärgid. Elanikke tuleb teavitada liikluspiirangutest otsepostiga. Tuleb tagada turvalisus trassil ja juurdepääsuteedel.
- Kalevi staadionil tuleb dekoreerida staadion, korraldada kaubandusala ja tagada elektriühendused, paigaldada ekraanid ja helitehnika, tagada esinejatele joogivesi, paigaldada esinemiskostüümide telgid ja luua ratastooliala.
- Vabaduse väljakule tuleb ehitada lava koos esinejate telgiga, paigaldada helitehnika ja pingid.
- Tantsupeo seitsmel harjutusväljakul tuleb tagada joogivee kättesaadavus, tualetid, helitehnika ja numbrimärkide paigaldus.
- Majutuskoolides tuleb teha ettevalmistusi toitlustuseks ja majutuseks, sh tõsta klassiruumid tühjaks, luua ööbimiseks sobivad tingimused, mehitada esmaabi ja turvameeskonnad.
- Lauluväljaku ja Kalevi staadioni ümbruses tuleb korraldada liikluse sulgemine ja reguleerimine, luua ja hallata parkimiskorraldus, paigaldada liiklusemärgid ja viidad.

Kogemused ja katsumused peonädala korralduses tulevikus

Tallinna liikluskorraldus vajab alati kõrgendatud tähelepanu. Kuna linna saabub peonädalaks enam kui 900 bussi ja sõidukit, mis on seotud esinejate transpordiga, vajab sel teemal põhjalikum analüüsi logistika ja parkimise planeerimine. Kuna peopaikade ümber tekib aina enam liikluspiiranguid, kerkib hooneid ja takistusi, muutub logistika peopaikade läheduses iga peoga üha keerulisemaks, mis põhjustab probleeme ka ligipääsetavuses. Kuna peole saabub kümneid tuhandeid külastajaid üle Eesti, loodi 2025. aasta peoks koostöös kaubanduskeskuste parklatega külastajatele võimalused autode parkimiseks ja koostöös Tallinna linnaga parklatest edasiliikumiseks tihendatud graafikuga bussiühendused lauluväljakuga. Liikluskorralduse ja ka parkimise valdkonnas on tulevikus kindlasti arenguvõimalusi ning need valdkonnad on igal peol tugevalt fookuses.

Külastajate alal vajab kaubanduse planeerimine ja korraldus ka tulevikus suurt tähelepanu. Kauplejad on erinevad ning on ka neid, kes ei täida korraldaja etteantud korduskasutusnõude või jäätmekorralduse reegleid. Tulevikus tuleb tõenäoliselt kaubanduse korraldus ümber mõtestada ning kauplejatega sõlmitavaid lepinguid täiendada ning süsteeme tõhustada. Arvatavasti on vaja kauplejatele korraldada kohustuslikud infopäevad. Lisaks tuleb kauplaid tõhusamalt kontrollida ka peolt lahkumise ajal, sest kohati jätetakse endast maha prügihunnikuid, mille likvideerimist peab sihtasutus hiljem korraldama.

Lauluväljakul seisavad laulupeo korralduses lähiaastatel ees uued ülesanded, sest kui näituste alalt kaob esinejate välitoitlustuse võimalus, on lauluväljaku praegusel alal sisuliselt võimatu või väga keeruline esinejatele välitoitlustust pakkuda. Selleks tuleb kiiremas korras leida lauluväljaku alale uued lahendused. Hetkel on lauluväljaku ala planeerimisel, aga kuna see eeldab suuri väljaminekuid, on keeruline prognoosida, millal lauluväljaku ala uued toitlustusvõimalused saab.

Koos näituste alaga kaob ka esinejate busside parkimisala, mis on oma võimaluste poolest sisuliselt asendamatult. Bussiparkla kadumine võib olla juba lähiaastate küsimus. Sellisel juhul tuleb välja töötada esinejate busside logistika ja esinejate liikumise suunad Pirita tee poole või Lasnamäe veerule. Kuid bussidele pole nendes asukohtades parkimisalasid, mis tähendab, et u 900 bussi logistika muutub väga keeruliseks.

2025. aasta suvi oli erakordselt vihmane ja laulupeo toimumise eel sadas erakordne kogus sademeid. Nii peo korraldajatele oli see esmakordne kogemus, et lauluväljakul võib maapind muutuda sedavõrd pehmeks, et kõikjale, kust massid üle liiguvad, tekivad kiirelt suured mudaväljad. Häid lahendusi tulevikuks ei ole ja lauluväljaku ala vajab pigem tulevikku vaatavaid investeeringuid, et ala massiürituste koormusele ka sellistel puhkudel vastu peaks. Viimasest peost on peo korraldajatel kindlasti ka ühtteist õppida ja midagi saab teisiti planeerida, kuid kahjuks ei ole võimalik nii suurt ala ajutiste mattidega katta ning ilmastikust tulenevad riskid jäävad ka tulevikus pidude korraldamist mõjutama.

Statistika

- Kokku väljastati tantsupeole 43 000 ning laulupeole 97 000 piletit ja kutset. Lauljaid, tantsijaid ja muusikuid oli 41 192, sh 38 väliskollektiivi ligi 600 osalejaga. Esinejaid koos saatjatega oli suurusjärgus 44 000.

- Lauulupeolisi oli 31 817. Lauulupeol esines 45 väliskollektiivi 1545 osalejaga. Nende seas oli 31 Eesti kollektiivi välismaalt, kokku 1067 inimest, ning 14 külaliskollektiivi 478 inimesega.
- Tantsupeq kolmel etendusel esines rekordiliselt 10 938 tantsijat, kokku oli tantsijaid 11 613.
- Rahvamuusikapeol astus lavale 88 kollektiivi ja 65 üksikmängijat. Kokku osales suvisel rahvamuusikapeol 744 muusikut, koos juhendajate ja saatjatega ligi 840 rahvamuusikut.
- Lisanduvad kauplejad, toimekonnad ja teenusepakkujad, suurusjärgus 3000 inimest.
- Lauulu- ja tantsupeq eel toimus üle Eesti 550 maakondlikku eelproovi.
- Peolised sõid 177 720 Balbiino jäätist ning ligi 205 000 Leiburi leivaviilu.
- Peolistele serveerisid naiskodukaitsjad peonädalal 178 000 portsjonit ehk 70 tonni suppi.
- Tantsijad sõid pea- ja harjutusväljakute toitlustusaladel kuue päevaga u 57 000 portsu ehk 23 tonni suppi.
- Kalevi välisöökla suudab toitlustada 12 000 esinejat.
- Näituste välisöökla suudab toitlustada 44 000 esinejat. Laupäeval ja pühapäeval täitus lauluväljaku välisöökla järjepanu seitsme tunni vältel 2500 kaupa 20 korda sööjatega.
- Vabatahtlike meditsiinipersonali kuulus u 120 inimest, kellele lisandus välihaigla ja kiirabiteenuse personalist 77 inimest ning majutuskoolides 54 inimest.
- Meditsiiniteenistuse poole pöördui 5845 korda: 35 inimest saadeti tervisekontrolliks välihaiglasse, terviseprobleemide tõttu saadeti peolt koju 16 inimest. Tantsuväljakul oli ka pisitraumasid: peamiselt hõõrdumised ja liigete väänamised. Lauluväljakul esines enim nõrkust, kurnatust ja krooniliste haiguste ägenemist.
- Lauulu- ja tantsupeq turvalisust aitas tagada ligi 600 politseinikku, sh ligi 100 abipolitseinikku.
- Vabatahtlikke päästjaid oli ligi 40.
- Tantsupeq koondproovid viidi läbi 11 harjutusväljakul.
- Tantsupeq saatemuusikat salvestas kokku ligikaudu 100 muusikut.
- Tuli läbis ligi 3200 kilomeetrit maal ja merel.
- Tule teekonnast sai osa ligi 31 700 inimest.
- Tuli külastas 211 punkti üle kogu Eesti.
- Kõige rohkem peatuseid tegi tuli Võru- ja Jõgevamaal – 23.
- Kõige pikema teekonna läbis tuli Tartumaal – 365 km.
- Enim tuletervitajaid oli Pärnumaal – ligi 5000.
- Lauulu- ja tantsupeq tuletulemine kestis 18 päeva, mille jooksul läbib tuli kõik 15 maakonda.
- Majutuseks kasutatud koolimaju oli 46.
- Kokku majutus 18 013 esinejat, kokku oli 64 425 ööbimist ja majutusõid oli koolimajades kokku 203.
- Koolimajades söödi hommikusööki 64 487, lõunasööki 11 544 ja õhtusööki 64 48 korda. Lisaks pakuti koolimajades 8673 portsu väljakusuppi ja jagati 7219 toidupakki.
- Majutuskoolides oli maakondadest personali enam kui 320 inimest.
- Sihtotstarbelise toetusena eraldati omavalitsustele transpordikompensatsiooni 28 727 esineja eest.
- Rongkäigu trass oli 5 km.
- Peo toimekondades oli koos staabitöötajatega vastutavates rollides enam kui 60 inimest.
- Vabatahtlikke oli kokku u 600, sh meditsiinitudengeid u 120 ning Naiskodukaitsesit kõõgitoimekonnas u 160 inimest ja välitoitlustuses abistajaid u 150 inimest.
- Kunstilistesse toimekondadesse kuulus ligi 110 inimest (dirigendid, tantsujuhid jt).
- Esinejate toitlustuses oli korduskasutusnõude koguhulk 132 030, millele lisandus samas koguses lusikaid.
- Kaubanduses oli korduskasutusnõude koguhulk 96 980.
- Renditi 567 välikäimlat.

Peo kontserdid ja etendused

Kokku toimus koos peaprooviga neli tantsupeq etendust, üks rahvamuusika kontsert ja kaks laulupeq kontserti.

Peamised kuluartiklid peo korralduses

Peo korralduses tuleb tagada vajalikud teenused ja paigaldada vajalik inventar. Eelarvelised valdkonnad on järgmised:

- 100 kunstilise toimkonna liikme aastane tööjõukulu;
- kunstilise toimkonna koosolekute kulud;
- korraldustoimkonna tööjõukulud;
- peostaabi ja majutuskulud;
- eelproovide korralduskulud koos tööjõukuludega maakondades üle Eesti;
- 15 maakonnas peo korraldamise ja kureerimise kulud;
- hankekulud;
- kommunikatsiooni, sh kommunikatsiooniteenuse kulu;
- reklaami-, sh välireklaami kulud;
- 22 750 esineja transpordikulu Tallinna ja tagasi maakonda;
- väljastpoolt Tallinna tulnud esinejate majutuskulud Tallinna koolimajades nädal aega;
- väljakutoitlustuse ja väliköögi korralduskulud;
- koolitoitlustuse kulu esinejatele nädal aega;
- väljakute kunstiliste lahenduste ja dekoreerimiskulud;
- 7 kontserdi ja etenduse repertuaari autorluse kulud Eesti Autorite Ühingu;
- 3 esinemispaiga ja 6 harjutusväljaku rendikulu, kommunaalkulu, inventari ja tehniliste vahendite kulu kuni 10 päeva;
- 3 peopaiga lavade, telkide, väljakute koristuse ja jäätmekorralduse kulud;
- 3 peopaiga heli- ja videotehniliste teenuste kulud;
- 3 peopaiga turvakulud nädal aega;
- liikluskorralduse, liiklusmärkide ja liikluse reguleerijate teenuste kulud;
- meditsiinkorralduse, välihaigla ja ravimite kulud;
- turva- ja meditsiiniteenuse kulud Tallinna koolimajades.

Riigihanked

2025. aastal korraldati suuremad hanked järgmiste teenuste jaoks: liikluskorraldusvahendite tellimine, liiklus- ja parkimiskorraldus teenus, *sitecrew* teenus, kommunikatsiooniteenus, jäätmekäitlus ja -koristus, tantsupeo telkide, lavade ja muu inventari rentimine, heli-, valgus- ja videotehnika, turvateenus. Lisaks korraldati paljud väiksemad hanked. Peonädala toimumisega seotud suuremaid hanked korraldati ka juba 2024. aastal, mis kajastuvad eelmises majandusaasta aruandes. Mahukamate riigihangete hinnad kajastuvad Riigihangete registris avalikus vaates.

Laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivide toetusprogramm

11. mail 2021 jõustus kultuuriministri määrus laulu- ja tantsupeo liikumises osalevate kollektiivide toetamiseks.

Taotluste ja ka aruandluse menetlus on igal sügisel väga töömahukas.

Hooajaks 2025/2026 jagati toetusteks kokku 949 418,40 eurot 1680 laulu- ja tantsupeo kollektiivile.

Uue andmebaasi loomine

Jätкус suur töö uue rahvakultuuri andmebaasi loomisega. Pidevalt toimusid sisukad koosolekud andmebaasi arendaja ja Kultuuriministeeriumiga. Uue andmebaasi kaudu peaks 2026. aasta septembris algama registreerimine 2028. aasta laulu- ja tantsupeole. Enne seda on andmebaasiga veel palju tööd. Andmebaasi arendust koordineerib ja rahastab Kultuuriministeerium. Sihtasutuse roll on anda uude andmebaasi sisendit ja testida valminud osi.

Kodarrahade kätteandmine

14. juunil toimus „Kodarraha“ laureaate austamisõhtu Toomemäel Tartu Ülikooli ajaloomuuseumis. Sündmus ei olnud avalik, osalejateks olid laulu- ja tantsupeo kunstilised toimkonnad. Esines Tartu Ülikooli Naiskoor kontsertkavaga „Sõit imemaale“ ja sündmuse lavastas Birgit Landberg.

Kodarraha on laulu- ja tantsupeo liikumise aumärk. Laulu- ja tantsupeo kodarrahaga tunnustatakse inimesi, kes on andnud kestva panuse laulu- ja tantsupeo liikumisse. Kodarraha on aegadeülene aumärk ning kõrgeim austusavaldus ande pühendamise eest laulu- ja tantsupidude väärtuste hoidmisel ja edasikandmisel. 2025. aastal pälvisid kodarraha järgmised inimesed:

Riina Roose – eesti kultuuriloo, kooriajaloo ja laulupidude uurija

Teet Kehlmann – laulu- ja tantsupidude kauaaegne helirežissöör

Juris Žigurs – tantsupidude kauaaegne korraldaja

Riina Voolpriit – kauaaegne võimlemisjuht

Peeter Saan – laulupeo dirigent, seadete autor

René Eespere – helilooja

Tonio Tamra – helilooja, tantsupeo muusikajuht (postuumselt)

Anne Kuusemets – sihtasutuse kauaaegne finantsist

Valve Heiberg – Saare maakonna kauaaegne kuraator

Paul Raud – Eesti Kooriühingu asutamise eestvedaja, laulupidude kauaaegne korraldaja

Gustav Ernesaksa nimeline koorimuusikastipendium

Gustav Ernesaksa koorimuusika peastipendiumi pälvis Ingrid Kõrvits, edendamise stipendiumi pälvis Marika Pärk ja õpestipendiumi Ilona Muhel. Sihtasutus korraldas 12. detsembri varahommikul Tallinna lauluväljakul Gustav Ernesaksa 117. sünniaastapäeva puhul koosviibimise, kus tähistati laulutaadi sünniaastapäeva ning kuulutati välja stipendiumi saajad. Sündmus oli mõnusalt kogukondlik ning pälvis ka korraliku meediakajastuse. Sihtasutus on fondi kaasasutaja ja peamine toetaja.

Ullo Toomi nimeline rahvatantsustipendium

Ullo Toomi nimelist rahvatantsustipendiumi antakse välja igal aastal. 2025. aastal esitati stipendiumile seitse kandidaati. Valituks osutus Ülle Feršel, kellele 14. septembril anti Tallinna Raekojas üle Ullo Toomi nimeline rahvatantsustipendium. Stipendiumi üleandmise korraldas Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA koostöös Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsiga. Sihtasutus on fondi kaasasutaja ja peamine toetaja.

Anna Raudkatsi rahvatantsustipendium

Igal üldtantsupeol tunnustatakse ühte tantsujuhti Anna Raudkatsi nimelise stipendiumiga. Anna Raudkatsi stipendiumile esitati 23. aprilliks kolm kandidaati. Komisjoni otsusel osutus valituks Angela Arraste. Tunnustus anti üle 3. juulil tantsupeo „Iseoma“ I etendusel Kalevi staadionil. Sihtasutus on fondi kaasasutaja ja peamine toetaja.

❖ MEEDIASTRATEEGIA JA KOMMUNIKATSIOON

Piletimüük

7. jaanuaril 2025 tulid müügile XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ piletid ning algas planeeritud meediakampaania.

Piletimüük kulges võrreldes varasemate laulu- ja tantsupidudega sootuks erinevalt ning ületas kõiki eesmärgi ja ootusi. Esimese 24 tunniga leidis omaniku lausa 50 000 piletit, sh müüdi välja kolm tantsupeo etendust. Meediakampaaniat planeerides toetusime varasematele kogemustele, kuid nagu selgus, oli viimaste laulu- ja tantsupidudega võrreldes huvi pääsmete vastu mitmekordistunud. 2019. aastal toimunud XXVII laulu- ja XX tantsupeole „Minu arm“ osteti piletimüügi avaööpäeval ligikaudu 22 000 piletit ning 2023. aastal toimunud XIII noorte laulu- ja tantsupeole „Püha on maa“ ligikaudu 6000 piletit.

Meediakampaania

Algselt jaanuarisse planeeritud meediakampaania jaotati ümber ning põhifookus suunati kampaania kolmandasse ossa. Kampaania põhiline eesmärk oli saavutada võimalikult lai nähtavus, sihtgruppide maksimaalne katvus ning positiivse ootuse ja aktiivse osalemissoovi tekitamine avalikkuses. Tallinna linnas olid välimeediakampaania eesmärgid lisaks ülal nimetatutele linnaelanike teavitust lähenevast suurpeost ning linnaruumis laulu- ja tantsupeo nähtavaks muutmine peopaikadest väljaspool. Tallinna ja Harjumaa elanikke teavitati eri kanalite kaudu eesisevatest liikluskorralduse muudatustest ning kampaania eraldi osa moodustas laulu- ja tantsupeo tuleteekonna kohalik teavituskampaania.

Võrreldes varasemaga vähenes telekampaania maht ning trükimeedia oli kasutusel üksnes kohalikus meedias.

Põneva erilahendusena toodeti *re-board*’ist rahvatantsijate kujud, mis liikusid Selverites üle terve Eesti ning üks selline kuju asus Tallinnas Solarise keskuses.

Internetis oli kampaaniaperiood kõige pikem: 7. jaanuarist kuni 6. juulini. Kanalitest olid kasutusel Postimees.ee, eKool, Facebook ja Instagram, Google Display, Google Demand Gen, Google Performance Max, Youtube ja TikTok.

Kampaania kogus **ca 27,9 mln** näitamist, **170 714** klikki ning **381 143** video vaatamist. Kampaania oli meediatulemuste poolest edukas ületades kõik püstitatud eemärgid.

Keskmine CPM oli **1,11€**, keskmine kliki hind (CPC) oli **0,18€** ja keskmine klikimäär (CTR) oli **0,61%**.

Kõige soodsama CPM hinna töid **Google display** reklaamid – **0,41€**. Kõige soodsama CPC hinna töid **Google performance max** reklaamid – **0,03€**.

Kõrgeim CTR oli **Google Pmax** bänneritel, **13,26%**. Performance max reklaamid olid optimeeritud konversioonile "pileti ost", sellest tulenevalt ka kõrge CTR.

Kohaliku meedia kanalid töid täis kõik lubatud näitamised. Postimehest saime ka kätte tasuta mahu. **Postimehe ning E-kooli** reklaamid toimusid peamiselt **teadlikkuse eesmärgil** ning CTR oli nende kanalites väiksem.

Kampaania jooksul saime **video vaatamisi** (video lõpuni vaatamised) **381 143**, millest enamik tulid läbi **google'i kanalite** ning ülejäänud Tiktokist.

Tiktoki kaudu nägid reklaami peamiselt 18–34a vanused kasutajad. **Tiktok oli kuluefektiivne** kanal, CPM 0,85€ ning kliki hind oli 0,21€.

Näitamised	27 887 166
Klikid	170 714
CTR	0,61%
CPM	1,11€
CPC	0,18€
Video vaatamised	381 143

Digimeedia kampaania üks oluline eesmärk oli suurendada peo nähtavust ning tuua liiklust n-ö maandumislehele, milleks oli laulupidu.ee.

Maandumislehele jõudis kampaania kaudu **104 549 sessiooni**, mis on 61% kõikidest klikkidest.

Kõige rohkem sessioone tõi maandumislehele Google **performance max kampaania**, **73 129**. Pmaxi kaudu tulnud inimesed veetsid lehel ka kõige kauem aega, 1 min ja 1 sek ning ka engagement rate oli kõrgeim pmax kampaanial 88%.

Meta kanalite kaudu jõudis lehele 21 069 sessiooni. Meta kaudu lehele tulnud kasutaja engagement rate oli 81% ning lehele viibimise aeg oli 29 sek.

Maandumislehel tehti kampaania perioodi jooksul **piletiostu klikke 28 075**, millest EE 27 111, RU 366 ja ENG 1228.

Kampaania enda bännerite kaudu tehti piletiostu klikke 10 853. Ülejäänud klikkijad tulid lehel kas väliste linkide kaudu, orgaanilise otsingu või tuli kasutaja ise otse lehele.

Sessioonid	104 549
Keskmine engagement rate	76%
Sessiooni pikkus	53 sek
Piletiostu klikid maandumislehel	28 705
Konversioonimäär	27,5%

Sotsiaalmeedias oli kõigis ülalmainitud kanalites tihe liiklus ning hea nähtavus. Korraldati mitmeid mänge, toodeti sisu ja jagati infot.

Suurepärane nähtavus just nooremas sihtrühmas saavutati TikTakis, kus hästi toimusid videod, mis olid kiire tempoga, lõbusad ja kaasahaaravad. Trendidega kaasas käimine ja põnevate helide kasutamine toimis suurepäraselt (videod top 1 ja top 4). Lisaks toimusid hästi intervjuud. Erinevate inimeste esile toomine videotest andis palju juurde – tõusis nii postituste levik kui ka äratundmisrõõm. Jälgijate arv tõusis kampaania lõpuks ligi 10 000. Kokku toodeti 45 videot ning need said kokku 1,25 miljonit vaatamist.

Instagramis ja Facebookis oli postituste orgaaniline ulatus suurepärane. Näiteks peo ajal tehtud videot vaadati Instagramis enam kui 350 000 korda ning mitmeid videoid enam kui 120 000 korda. Facebookis said postitused ligi 100 000 vaatamist, tuhandeid reaktsioone ja rohkelt jagamisi.

Tuletulemine

Tuletulemine ehk tule pidulik teekond laulupeo hällist Tartust Tallinnasse algas sel korral 15. juuni päikesetõusul traditsiooniliselt Eesti Rahva Muuseumi juurest. Tuli läbis 19 päeva jooksul kõiki maakondi. Tartus ja Tartumaal, Ida-Virumaal ja Harjumaal viibis tuli kaks päeva, mujal ühe ööpäeva. Kokku läbis tuli oma teekonnal maal ligi 3200 kilomeetrit ja sellest sai osa ligi 31 700 inimest. Tuli külastas 211 punkti üle kogu Eesti.

Kõige rohkem peatusi – 23 – tegi tuli Võru- ja Jõgevamaal. Kõige pikem oli 365-kilomeetrine teekond Tartumaal. Enim oli tule tervitajaid Pärnumaal – ligi 5000.

Tule teekonnast teavitamine ja selle kajastamine oli teekonna pikkust ning sündmuste ja osalejate rohkust arvestades küllaltki ressursimahukas väljakutse.

Maakondadesse ja kohalikesse väljaannetesse toodeti infomaterjale, igasse maakonda piirkondlikke teavitusi plakatitel, igas maakonnas planeeriti ja viidi läbi kampaania kohalikes Selverites. Iga päev kajastasime teekonda oma kanalites, jagasime meediaga ning osalesime otselülitustes.

Kommunikatsioon

Kommunikatsioonitegevuse eesmärk oli siduda kogu XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ protsess kõigi kaasnevate sündmuste, kampaaniate ja tegevustega üheks tervikuks, mis lähtub peo põhiväärtustest ja sõnumitest ning peo kunstiliste toimkondade eesmärkidest. Samuti oli tähtsal kohal tagada info efektiivne kättesaadavus, et XXVIII laulu- ja XXI tantsupeol ning ettevalmistusprotsessis osalemine oleks kõigile võimalikult lihtne ja mõistetav.

Kuna laulu- ja tantsupeo üks väärtustest on alati olnud meie kodu ja kodumaa, selle hoidmine ja kaunimaks muutmine, on alati väga tähtsal kohal ka keskkonnateadlikkuse sõnumid: olla keskkonnateadlikuma maailmavaate kujundaja ja edendaja.

Korraldusliku info keskne omakanal oli laulu- ja tantsupeo koduleht, mida arendati selleks, et kõik sihtrühmad endale olulise info võimalikult kiiresti kätte leiaksid. Sõnumeid võimendati ning infot jagati samuti sotsiaalmeediakanalites (Instagram ja Facebook).

Kuupäevik

Alates 2024. aasta septembrist koostati ja avaldati igakuiselt kuukirja, mis sai nimeks „Kuupäevik“ ning milles tutvustati süsteemselt kõiki peol osalevaid kollektiiviliike ja nende juhte, repertuaari, räägiti teekonnast laulu- ja tantsupeole, jagati selgitusi kaasnevate teemade kohta, edastati nõuandeid ja infot peost osasaamiseks ning vahendati uudiseid. Kuupäevikut andis välja 15 konkursi korras valitud noort autorit.

Septembrist 2024 kuni juunini 2025 ilmus kokku 14 kuupäevikut. Alates 29. juunist ilmus kokkuvõttev infokiri igapäevaselt ning seega anti kokku välja 23 mahukat infokirja, kus iga kord ilmus 20–30 artiklit. Laulu- ja tantsupeo nädala kommunikatsioonimeeskonnas osalesid samuti infokirja koostajad koos kommunikatsioonipartneri ja teiste tiimiliikmetega.

Kuupäevikuid jagati kõigi osalevate kollektiivide, meedia ja tellijatega. Kokku saadeti neid infokirju enam kui 4500 aadressile.

Tuletumise algusest peale üllitas sama tiim igapäevaselt kokkuvõtteid tule teekonnalt ning vahendas sõnumeid meediale.

Kommunikatsioonipartner ja meediatöö

Alates märtsist alustas tööd riigihanke võitnud kommunikatsioonipartneri meeskond, kelle peamised ülesanded olid kommunikatsioonijuhi koostatud meediaplaani põhjal teadete koostamine ja edastamine, jooksvalt tekkinud ülesannete lahendamine, meediasuhtlus, akrediteerimise korraldamine ning nõustamine.

Koostöö sujus hästi ning ainuüksi peonädalal koostasime ja vahendasime ligikaudu 200 pressiteavitus, sh lühikokkuvõtted, eelteavitused, pressiteated jms.

Meedias kasvas kajastuste arv peo lähenedes ootuspäraselt, saavutades tipu juulikuus. Loomulikult olid kõik suured meediamajad aktiivselt peo ettevalmistuste ja toimumisega seotud. Eraldi tehti tööd maakonnameediaga, tõstes esile peole saabuvaid maakondlikke delegatsioone ning vahendades aktiivselt maakondi puudutavat infot.

Meeskonda kuulusid ka vene kommunikatsioonijuht ja väliskommunikatsioonijuht. Kogu olulisem pressiteavitus läks välja Eestis tegutsevatele venekeelsetele meediakanalitele.

Rahvusvahelistest kanalitest jõudsid meie sõnumid näiteks järgmistesse väljaannetesse: Euronews, Washington Post, Daily Mail, ABC News jm eelkõige Associated Pressi vahendusel, kes siin toimuvat põhjalikult kajastas.

Saksamaal ilmusid kajastused suurtes üleriigilistes väljaannetes, sh Frankfurter Allgemeine Zeitung, kes saatis siia oma ajakirjaniku toimuvat vahendama.

Kajastusi oli samuti Timesi kolumnis, Politicos, Oxford Mailis, Helsingin Sanomates, Läti Rahvusringhäälingu kajastustes ja mujal.

Akrediteeritud ajakirjanikke osales laulu- ja tantsupeol üle neljasaja.

Rahvusringhääling tegi tavapäraselt laulu- ja tantsupeo kontsertidelt, etendustelt ja rongkäigust ülekandeid, mis saavutasid väga suure populaarsuse. ERR andis pärast pidu teada, et laulu- ja tantsupeo teleülekannetest sai osa pea pool miljonit inimest. Rekordiline huvi oli laulu- ja tantsupeo ülekannete vastu ka veebis. Eesti Rahvusringhääling vahendas laulu- ja tantsupidu „Iseoma“ neljapäeval toimunud tantsupeo avatendusest laulupeo suurspektakli viimaste pidulike nootideni. Suurpeo ülekandeid on vähemalt 15 minutit otse või järele vaadanud 483 000 televaatajat (allikas: Kantar Emor, teleauditooriumi mõõdikuuring). Erakordne huvi on peo vastu olnud ka veebis, kus ülekandeid on vaadatud üle 100 000 korra. Tuhandeid vaatamisi on kogunud eraldi välja toodud laulud ja tantsud. ETV, ETV2 ja ETV+ vahendusel jõudsid kodudesse tantsupeo kolmas etendus, rahvamuusikapidu, rongkäik ja laulupeo mõlemad kontserdid. Suurele peole sai kaasa elada Vikerraadio, Klassikaraadio ja Raadio 4 vahendusel ning rahvusringhäälingu veebikanalites, sh Jupiteris.

Koostöö Tallinna linnaga

Peo kohta info jagamisel oli koostöö Tallinna linnaga ääretult tihe ja tõhus. Ühistransporti ja liikluse ümberkorraldamist puudutav info oli kokkuleppel linnaga paigutatud pealinna veebilehele, kuhu kõikidest kanalitest huvilisi suunasime.

❖ LOODUSSÕBRALIKUM LAULU- JA TANTSUPIDU

Keskkonnavaline töö on laulu- ja tantsupeol väga oluline. Nagu eelmisel korralgi, kasutati viimasel laulu- ja tantsupeol ringlusnõusid, tänu millele tekkis proovi- ja peopäevade jooksul mitu tonni vähem plastjäätmeid.

Laulu- ja tantsupeol koguti jäätmeid liigiti nii külastajatelt, esinejatelt kui ka kauplejatelt. Peopaikades aitasid prügipunktide juures rohesaadikud.

Külastajate aladel olid järgnevad konteinerid:

- biojätmed, kuhu läksid kõik toidujätmed nagu banaanikoor, salvrätikud, paberist joogikõrred, toidupulgad, toidlustajate poolt serveerimiseks kasutatavad biolagunevad taskud;
- metall, plast ja kartongpakend, kuhu kuulusid erinevat liiki toidupakendid nagu jäätisepaber, kilekott, küpsisekarp ja kartulikrõpsude kott;
- pandipakend, pandimärgisega joogipakendid;
- segaolme ehk kõik muu, mida liigitada ei ole võimalik. Näiteks ühekordne vihmakeep, plaaster ning ühekordsed määrdunud toidunõud, mida me ise ei paku ja mille kasutamist palusime peol vältida;
- lisaks koguti liigiti kauplejate klaas- ja metallpakendeid ning paberit ja pappi.

Uue algatusena vähendati toiduraiskamist ning Toidupanga vahendusel jõudis peolistest üle jäänud supp abivajajateni. Kokku päästeti seeläbi 8 tonni toitu.

Kohaliku tooraine kasutamine toetas Eesti majandust ning aitas säästa keskkonda. Peosuppe tootis kohalik tootja. Magustoiduks pakutavad Balbiino laulu- ja tantsupeo jäätised olid valminud kodumaisest koorest ning pakitud monopakenditesse, mis olid ümbertöödeldavad, samuti oli pakend osaliselt taaskasutatud plastist. Kõik ligi 50 000 Alma kohukest, mida lauljatele-tantsijatele pakuti, olid valmistatud Kesk- ja Lõuna-Eesti farmide piimast.

„Iseoma“ peo ajaleht Teataja trükiti keskkonnahoidlikult, pidades silmas keskkonnasõbralikku metsamajandamist ja jätkusuutlikkust. Väljaande tootmisel kasutati loodussõbralikke pabermaterjale ning trükiprotsessi CO₂-jalajälg on kontrollitud ja minimeeritud. Seda kinnitas trükisel olev Greenline Print märgis (ID b4b7194 g CO₂), mis tõendas, et tootmisprotsessis oli arvestatud keskkonnamõjude vähendamiseks.

Kaelakaardid olid trükitud kartongile. Nii kaardid, kiletaskud kui paelad olid taaskasutatavad. Laulu- ja tantsupeo käepaelad olid toodetud rPET-materjalist. See on tekstiilisarnane materjal, mis on kootud taaskasutatud plastist tehtud kiududest. Kui käepaelad ritta seada, saaks sellest 15 kilomeetri pikkuse jada.

Nii lauluväljakul kui ka Kalevi staadionil olid koostöös Tallinna Veega olemas avalikud joogiveekraanid. Lisaks tõi Tallinna Vesi kohale täiendavaid joogiveepaake. Avalikud joogiveekraanid olid selgelt tähistatud ala plaanidel ja väljakutel kergesti leitavad. Oma joogipudelite kasutamine tõi Tallinna Vee hinnangul suure keskkonnasäästu: enam kui 230 000 ühekordset joogipudelit jäi kasutamata. Kokku tarbiti Tallinnas peo ajal ligikaudu 3 miljonit liitrit puhast vett.

Peo meenevalik oli kokku pandud põhimõttel, et iga ese oleks praktiline, kestaks kaua ja looks väärtust ka väljaspool pidu. Meeneid oli teadlikult vähe – tähelepanu oli toodetel, mida inimesed saavad hiljem edasi kanda, kasutada kodus või võtta kaasa matkale, kooli või tööle.

Meenevalikul välditi ühekordseid või lihtsalt riulile jäävaid esemeid, et ei tekiks tarbetut prügi ega soodustataks liigset tarbimist. Tootmises vältis kontsessioonipartner Sokisahtel üleliigseid koguseid, mis aitas vältida jääkide teket. Tellimuste täitmisel oli esmavalikuks müügipunktidesse tellimustele ise järele tulemine, mis aitas hoida väiksemat transpordijalajälge.

Laulu- ja tantsupeo väljakute peakunstnik Kristjan Suuts taaskasutas lavakujunduses presidendi vastuvõtul olnud elemente. Et julgustada inimesi taaskasutama ja ressursse säästma, pakkusid Eesti Rahva Muuseum ja käsitööliit peol rahvariide esmaabi ehk tasuta parandusteenust, kui mõni nööp oli pluusilt ära tulnud või miski vajas õmblemist. Kuna vihmavarjud polnud lubatud, soovitasime kasutada korduskasutatavaid vihmakeepe, mis on keskkonnasõbralikumad kui sageli kiirelt katki minevad ühekordsed keebid.

Peo ajal oli Tallinnas liiklus tihe ja parkimiskohti peopaikade ümbruses külastajatele ei leidunud. Seetõttu soovitasime kindlasti varuda peole tulekuks tavapärasest veelgi rohkem aega, kasutada võimalusel ühistransporti, jalgratast või tulla jalgsi. Peo ajal liikusid süstikbussid kesklinnast tantsu- ja laulupeole ning laulupeole tulijad said oma sõiduki jätta seitsmesse suuremasse parklasse, et sealt ühistranspordiga lauluväljakule sõita. Nii külastajatele kui osalejatele oli Kalevi staadioni ja lauluväljaku ümbruses mitmeid valveta rattaparklaid.

EuroPark pakkus oma klientidele võimalust jätta auto korraks seisma ja proovida seitsmeks päevaks tasuta elektrijalgratast – turvalise lukuga ja ilma kohustusteta.

❖ LIGIPÄÄSETAVUS

Laulu- ja tantsupeol oli meile väga oluline saavutada võimalikult ulatuslik ligipääsetavus nii peole endale kui ka peoga seotud informatsioonile.

Ligipääsetavus tantsupeol

Nägemispuudega inimesed said tantsupeost osa, kuna nende jaoks olid ette valmistatud nii taktiilsed tantsujoonised kui ka kirjeldustõlge.

Liikumispuuetega inimestele olid tantsuväljakul eraldi platvormid ratastoolidele, tualetid ning loodud parkimisvõimalused.

Eesti Puuetega Inimeste Kojale eraldati suures koguses tasuta pääsmeid tantsupeole.

Erivajadustega inimesi silmas pidades moodustas korraldaja eraldi meeskonna, kes pakkus abi ja tuge nii peo ettevalmistuste kui ka etenduste ajal.

Ligipääsetavus laulupeol

Erivajadustega inimestele, kel oli tarvis saatja abi, oli loodud väljaku esimeste pingisektorite alale eraldi spetsiaalne sektor, kus oli pidu mugav jälgida nii külalistel kui ka saatjatel. Kuulmispuuetega inimeste jaoks oli lauluväljakul ala, kus kontserti oli võimalik jälgida viipekeele tõlgi abiga. Sellel korral toodi viipekeele tõlge esimest korda spetsiaalselt ehitatud ekraanile ja tõlgid tegid tööd lauluväljaku siseruumides. Sama tõlget kasutas ka ERR oma programmi edastamisel.

Uue lahendusena olid infopunktis tagatud silmusvõimendid ning väljakul olid vajaliku ettevalmistuse saanud inimesed, kes pakkusid erivajadustega inimestele abi ja tuge.

Ka lauluväljakul olid olemas invatualetid ja ratastoolis külalistele parkimiskohad väljaku perimeetri läheduses.

Rahvamuusikapidu ja rongkäik

Kodulehel oli olemas vajalik info tasuta rahvamuusikapeo ja rongkäigu pealtvaatajate jaoks. Rahvamuusikapeol olid olemas invatualetid erivajadustega külalistele.

Parkimine

Peo asukohtades olid loodud eraldi parkimiskohad liikumispuudega inimestele. Kuna kõigile ei olnud siiski võimalik tagada parkimiskohta, väljastati peatumise võimalusega erilubasid inimeste transpordiks.

❖ PEO TULE SÜÜTAMINE JA TULE TEEKOND

2025. aasta kevadel tutvustati kõikide maakondade kuraatoritele ja ka nende meeskondadele koosolekul tule teekonda. Iga maakond oli väljatöötanud oma programmi teekonna sisustamiseks. Paika said tehnilised vajadused, kilometraaž, kultuurilised sündmused ja märgilised iseoma paigad.

15. juunil süüdati peo tuli päikesetõusul Tartus Eesti Rahva Muuseumi õuel. Nii on see olnud 2014. aasta laulupeost alates. See oli kaunis ja meeldejääv avasündmus kogu laulu- ja tantsupeo teekonnale. Kunstiline toimik oli jaotatud maakondadesse vastavalt sellele, kus keegi oma juuri või kohalolu kõige enam tunnetas. Kauni muusika toel oli lavastatud nende saabumine laternate valguses, millest kasvatati pirdude abil ühine hommikune lõke. Lõkkest omakorda süüdati peo tõrvikusse tuli, mille kandjaiks said peojuhid Heli Jürgenson, Helena-Mariana Reimann ja Helin Pihlap. Koos liiguti tõrvikut käest kätte andes laulu- ja tantsupeo tamme istutuskohani ja lastelaulu saatel istutati „Iseoma“ peole pühendatud tamm. Tamme juurest siirduti ühise rännakuga Raadi kalmistule, kus kohalikud Tartu giidid viisid peo kunstilised toimikonnad väikesele jalutuskäigule auväärsete kultuuritegelaste kalmude juurde. Pärast kalmistu külastust liiguti Tartu I laulupeo kivini, kus tõrvik anti meeskooori laulu saatel üle Tartu maakonnale ja sealt kulges tuli juba edasi oma teekonnale üle kogu Eesti.

Tule liikumise muusikaks sai Otepää rahvaviis, Margo Kõlari seades „Oh, Aadam, sino essitüs“.

❖ XXVIII LAULUPIDU

Laulupeo kunstiline toimkond

Kunstiline juht Heli Jürgenson
Kunstilise juhi assistent Rasmus Puur
Muusikatoimetaja Ave Sopp

2025. aastal oli kunstilise toimkonna fookus eelproovide läbiviimisel ning kunstilisel juhil ja assistendil ka kontsertide lavastusel. Eelproovide järel tehti kõikide liikide kokkuvõtted, kus kunstilised toimkonnad kinnitasid liigiti peole pääsenud koorid.

Maakondlikud eelproovid

Laulupeo ettevalmistusel toimus 293 maakondlikku eelproovi. Valiknaiskooril, valikmeeskooril, valiksegakooril 4 eelproovi, valiklastekooril 3 eelproovi, valikmudilaskooril 1 eelproov + seminar, ülejäänud liikidel 2 eelproovi. Proovid kestsid valdavalt 4–5 tundi. Eelproovide osana oli 2 ettelaulmist/mängimist, millele kunstiline toimkond andis tagasisidet sihtasutuse elektroonilise andmebaasi kaudu. Maakondlike eelproovide läbiviimisel oli suur roll omavalitsustel ja maakondlikel kuraatoritel.

Eelproovide puhul on probleemid olnud aastaid samad: heal tasemel kontsertmeistrite puudus, sobivate ruumide puudus (eriti Tallinnas), regionaalsete proovide puhul transpordi lisakulu kollektiividele, suurtes liikides (segakoorid, mudilaskoorid) proove läbiviivate juhtide ülekoormatus, poistekooride liigis proovide keerukas ülesehitus.

Külaliskollektiivid

Peole kandideerima võeti vastu kõik eesti kollektiivid välismaal ja segakoori liigis külaliskollektiivid, kes registreerusid ka valikkooridesse. Teistes liikides kitsendusi ei olnud.

Kollektiivid saatsid peol osalemiseks salvestuse, millele kunstiline toimkond andis tagasisidet.

Peol osales 41 külaliskoori, neist 32 eesti kollektiivi välismaal ja 4 külalispuhkpilliorkestrit.

Osalejate arvud liigiti

Osalejate arvus on välja toodud kõik lihtliikmed (laulja, orkestrant) vastavas liigis. Osalejad jagunesid järgmiselt:

188 valikmudilaskoori, lauljaid 6244

86 poistekoorid, lauljaid 2406

162 lastekoori, lauljaid 5285, sh 27 valiklastekoori, lauljaid 1118

41 meeskoori, lauljaid 1333, sh 17 valikmeeskoori, lauljaid 574

133 naiskoori, lauljaid 3936, sh 50 valiknaiskoori, lauljaid 1847

297 segakoorid, lauljaid 10 810, sh 90 valiksegakoori, lauljaid 3369

54 puhkpilliorkestrit, mängijaid 1550

30 sümfooniaorkestrit, mängijaid 914s

Avaühendkooris 654 kollektiivi, lauljaid 21 490

Lõpuühendkooris 470 kollektiivi, lauljaid 15 576

Unikaalseid lihtliikmeid peol 31 024

Unikaalseid juhendajaid 790

Laste kollektiivide saatjaid 1210

Laulupeo kontsertide ettevalmistus

Saateorkestrid

Aprillis toimus vajalik uute orkestratsioonide läbimäng (Tallinna kammerorkester ja Tallinna politseiorkester), proovis osalesid kõik orkestratsioonide loojad.

Avakontserdi orkestriks oli Eesti Riiklik Sümfooniaorkester. Suurkontserdi saateorkestriks Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkester (sisult projektorkester, kaasatud palju vilistlasi). Lisaks moodustati klassikaline saateansambel.

Kõik saateorkestrite ettevalmistavad proovid toimusid peonädalal Estonia kontserdisaalis ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdisaalis.

Esinejate liikumistekond ja asetus laval

Uus esinejate liikumisjuht oli Priit Oks ja assistent Kaisa Lõhmus. Ettevalmistusel olid konsultandid Margus Luur ja Marika Pärk. Esinejate liikumismeeskond oli 16-liikmeline.

Uus ühendkooride asetus õigustas end. Uus orkestri asetus vajab veel lisaanalüüsi. Avaühendkoorist valikkooride asetusse minek ebaõnnestus – arvestama peab siiski lauljatega, kes ei ole osalenud peaproovis. Valiklastekooride asetus ebaõnnestus, ei mahtunud lavale. Lavastuslikud peo alguse ja lõpu asetused toimusid.

Kasutuses oli lauluväljaku 3D-mudel, mida peab kindlasti ka edaspidi kasutama ning selle kasutamisoskusi täiendama.

Lavastuse ettevalmistus

Lavastaja ja dramaturg Mikk Jürjens
Helikujundaja Hendrik Kaljujärv
Valguskunstnik Priidu Adlas
Animatsioonikunstnik Sander Joon
Laululava ja dirigendipoodiumi kujundaja Kristjan Suits
Ekraanirežissöör Sander Allikmäe
Lauluväljaku korraldusjuht Priit Mikk
Peahelirežissöör Haar Tammik
Helitehniline teenindus Eventech, projektijuht Rainer Koik

Lavastusega alustati tööd 2024. aasta IV kvartalis. Lavastusmeeskond töötas sisukalt ja professionaalselt. End õigustas ka uus dirigendipoodium, mis asetses nii, et tagada dirigendi kontakt lauljatega, kes seisavad kaare ees platsil. Toimis tihe koostöö lauluväljaku korraldusjuhi, peahelirežissööri ja valguskunstnikuga alates heli-, valguse- ja lavade hanke koostamisest kuni peo kohta tagasiside andmiseni.

Koostöö Eesti Rahvusringhäälinguga

Laulupeo kontsertide režissöör Eva Katariina Taimre
Juhtoperaator Raul Priks
Peaproductsent Margus Saar

Laulupeo lavastaja ja režissöör tegid tihedat koostööd, mis tagas üpris keeruka lavastusliku idee (reaalajas vahekliid) sujuva toimumise. Suurimaks mureks oli kaamera asetus lava ees, mis häiris dirigenti ja lauljaid.

Laulupeo kontserdid

Laulupeo avakontserdil 5. juulil esitati 26 teost, neist 1 uudisteos, 5 uut seadet, 1 lihtsustatud seade olemasolevast teosest. Korraldus ühte teost. Peale peo tavapärasest avaühendkoori esinesid valikkoorid, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, kaastegevad olid Weekend Guitar Trio ja solist Celia Roose.

Laulupeo suurkontserdil 6. juulil esitati 43 teost, neist 8 uudisteost (4 vokaal- ja 4 instrumentaalteost), 14 uut seadet (9 vokaal- ja 5 instrumentaalseadet), lisaks 4 lihtsustatud seadet olemasolevatest teostest. Korraldajad 18 teost. Esinesid kõik kooriliigid, puhkpilliorkestrid, sümfooniaorkestrid, saateorkestrina Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia orkester, kaastegevad olid orelil Piret Aidulo, solistid Liisi Koikson, Mirjam Mesak, tantsuansamblid Lee, Soveldajad ja Sõprus.

Sõlmitud on kõik autori- ning kõik esitajalepingud. Eesti Autorite Ühingule on esitatud vastav aruanne. Kõik osapooled – kunstiline toimikond, lavastusmeeskond – on koostanud kirjaliku tagasiside. Kunstilise toimekonnaga toimus lisaks kokkuvõttev suuline analüüs.

❖ XXI TANTSUPIDU

Peo ettevalmistused kestsid kolm ja pool aastat. Peo toimumise aastaks oli valmis tantsupeo etenduse kulg ja oluline oli maakondlike eelproovide läbiviimine, et valida välja peol osalevad kollektiivid, korraldada hästi toimiv ning esinejatele ja publikule sügavaid emotsioone pakkuv pidu. Tantsupeo pealavastaja oli Helena Mariana-Reimann.

Kunstilise toimekonna tegevused

XXI tantsupeo kunstiline toimekond pidas koosolekuid regulaarselt kaks korda kuus. Lisaks kogu kunstilise toimekonna üldkoosolekutele toimusid koosolekud väiksemate liigitoimekondadega. 2025. aasta jaanuaris tehti intensiivset tööd kahepäevases loomelaagris, kus liitus kunstilise toimekonna meeskonnaga ka igas liigis teine ja kolmas assistent. Peonädalal suurenes kunstiline toimekond veel igas liigis nelja väljakuuassistendiga. Peonädalaks oli tantsupeo kunstiline toimekond kasvanud 52 inimeseni.

Töö tantsupeo lavastusega

Tantsupeo etendus, mis koosnes 36 tantsust, sh peo finaaltants ja ühistants, sai kokku vormitud vahevideote ja tekstidega ning selle kandev teema oli suguvõsa kokkutulek. Lavastuses andis seda ideed edasi ka XXI peo mittetraditsiooniline liikide piirkondlik jaotus, kus Eesti kaart oli jaotatud 12 piirkonnaks. Kolmeteistkümnenda liigi moodustasid väljaspool Eestit tegutsevad eesti kogukondade rühmad. Tantsupeo lavastuslikku mõtet aitasid siduda videoklipid ning peo dramaturgi Laura Võigemasti vahetekstid.

Eelproovid ja seminarid

Kokku toimus 254 eelproovi. Kõik peole pürgivad rühmad vaadati üle mõlemal eelproovil. Võimlemisrühmadele toimus üks eelproov. Peale esimest eelproovi said rühmad kirjaliku tagasiside ning juhtnõu, kuidas liikuda edasi töös repertuaariga ja tantsutehnilise poolega. Kahe eelproovi vahel toimus mentorseminar, kus tutvustati juhendajatele tantsude hindamiskriteeriumeid ning anti juhiseid tööks repertuaariga. Kokku toimus kahe eelproovi vahelisel perioodil 16 mentorseminari. Teises eelproovis hinnati rühmasid ettevalmistatud hindamiskriteeriumite alusel, mille põhjal selgusid peole pääsenud rühmad.

Jooniste seminar

Jooniste seminarid toimusid vastavalt liigilistele jaotustele Tallinnas, Tartus ning Üleilma liigile ja võimlejatele Teamsi keskkonnas. Jooniste seminaril sai lisaks juhendajatele igast rühmast osaleda ka üks tantsija või lasterühma puhul peonädalal rühma saatja, et hõlbustada ja kiirendada peonädalal harjutusväljakutel tööd lavastustega.

Tantsupeo nädal

Tantsupeo nädal algas meeskonnale laupäeval, 28. juunil ning tantsijad ja võimlejad alustasid harjutusväljakutel proovidega pühapäeval, 29. juunil. Proovid toimusid 11 harjutusväljakul üle Tallinna

ning Kalevi peastaadionil. Ühisproovides lavastati väljakule ka peo finaali 10 926 tantsija ja võimleja osavõtul ning harjutusväljakutel omandatu sai peo montaažiproovide käigus kokku lavastuseks.

Tantsupeo etendused

Peol osales 643 tantsu- ja 134 võimlemisrühma. Kokku 777 kollektiivi. Koos tantsupeo peaproov-etendusega anti kokku neli etendust.

Osalemise arvud

Allpool on ära toodud tantsupeol osalejate arvud piirkondade ja liikide kaupa:

Keskpõrand: 50 rühma 779 tantsijaga (Järvamaa, Raplamaa)

Läänerannik: 75 rühma 1217 tantsijaga (Lääne-Harjumaa, Läänemaa, Saaremaa, Hiiumaa)

Pärnumaa: 30 rühma 500 tantsijaga (Pärnumaa, Pärnu linn)

Tartu-Voore: 64 rühma 1075 tantsijaga (Tartumaa, Tartu linn, Jõgevamaa)

Sakala: 31 rühma 495 tantsijaga (Valgamaa, Viljandimaa)

Pealinn: 64 rühma 1048 tantsijaga (Tallinna linn)

Põhjarannik: 65 rühma 1038 tantsijaga (Ida-Harjumaa, Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)

Kagukant: 42 rühma 735 tantsijaga (Võrumaa, Põlvamaa)

Üleilma: 36 rühma 522 tantsijaga (välismaal tegutsevad eesti kogukondade rühmad)

Naisrühmad Mai (N1): 80 rühma 984 tantsijaga (üle Eesti rühmad)

Naisrühmad Miia (N2): 80 rühma 973 tantsijaga (üle Eesti rühmad)

Valiksegarühmad: 25 rühma 463 tantsijaga (üle Eesti rühmad)

Võimlemisrühmad: 134 rühma 1111 võimlejaga (üle Eesti rühmad)

❖ RAHVAMUUSIKAPEO KONTSERT

2025. aastal toimus laulu- ja tantsupeo sündmusena rahvamuusikapeo kontsert, mille loomingu juht oli Helin Pihlap. Kontserdi ettevalmistamisel viis kunstiline toimkond läbi igakuised koosolekud ja kollektiividele eelproovid.

Eelproovide eesmärk oli rahvamuusikapeo kontserdil esitamisele tulevate pillilugude liikidepõhine kokkumäng ning teises eelproovis lugude ettemäng, mille põhjal pidid liigijuhid langetama otsuse peole pääsemise kohta.

Rahvamuusikapeo kontserdiks vajaliku taristu ülesehitus koos lava ning sealt peale- ja mahapääsudega, osalejate telgi püstitusega, helivõimenduse jm-ga algas juba teisipäeva, 01. juuli õhtul. Nii oli piisavalt aega lava ja osalejate telgi püstitamiseks ning seejärel helivõimenduse paigaldamiseks.

Rahvamuusikapeo peaproovid algasid neljapäeval, 3. juulil Tallinnas Vabaduse väljakul liikide kaupa.

Rahvamuusikapeo kontsert toimus 4. juulil kell 14 Vabaduse väljakul. Rahvamuusikapeost tegi ERR otseülekande, millele eelnes tihe koostöö üldjuhi ja kunstilise toimkonna ning ERRi vastutava toimetaja vahel.

Osalejate arvud

Rahvamuusikapeol osalejad liigiti:

Hiiu kannelde liigis 3 kollektiivi 18 pillimängijaga

Kannelde liigis 23 kollektiivi 162 pillimängijaga

Lõõtspillide liigis 5 kollektiivi 40 pillimängijaga

Mandoliinide liigis 5 kollektiivi 104 pillimängijaga

Torupillide liigis 2 kollektiivi 18 pillimängijaga

Viiulite liigis 8 kollektiivi 61 pillimängijaga

Karmoškade liigis 8 kollektiivi 70 pillimängijaga

Koondorkestri liigis 34 kollektiivi 301 pillimängijaga

65 üksikpillimängijat erinevates liikides

Statistika

Kavas oli 34 pillilugu. Kuna sissepääs Vabaduse väljaku kontserdile oli tasuta, pole täpne publiku arv teada. Hinnanguliselt jälgis kontserti mõni tuhat inimest.

Rahvamuusikapeol osales kokku 88 kollektiivi, 744 pillimängijat ja 74 juhendajat.

❖ TÄNUPÄEVAD SÜGISEL

On saanud kenaks traditsiooniks, et laulu- ja tantsupidude järel korraldavad kõik maakonnad oma kollektiivijuhtidele tänapäeva, mil tunnustatakse maakondlikke korraldajaid ja kollektiivijuhte. Sihtasutus on käinud alati kõigil nendel tänapäevadel ka ise tänu ja tunnustust jagamas. Sel korral toimusid tänapäevad augustist novembrini. Pisikese meenena said kõik kollektiivijuhid mälestuseks tänukirja ja purgi „Iseoma“ murakamoosi.

❖ PEO TOIMKONDADE TÄNUKONTSERT

Detsembrikuu esimesel päeval korraldati kõikidele vabatahtlikele, peo tehnilistele ja kunstilistele toimkondadele ning maakondadest komplekteeritud koolimajutuse toimkondadele Estonia kontserdisaalis südamlük tänukontsert. Oluline on tänada ja väärtustada häid inimesi nende panuse eest peo õnnestumisse ning hoida neid laulu- ja tantsupidude korralduse lähedal ka tulevikku silmas pidades. Tänuks kingiti neile purk „Iseoma“ murakamoosi.

❖ 2028. AASTAL TOIMUV XXIX LAULU- ja XXII TANTSUPIDU NING XIV NOORTE LAULU- JA TANTSUPIDU

Laulupidu

12. detsembril 2024. aastal kuulutas Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA koostöös Eesti Kooriühinguga välja avaliku konkursi XXIX üldlaulupeo ja XIV noorte laulupeo kunstilise juhi leidmiseks. Konkursitööde esitamise tähtaeg oli 10. veebruar 2025. Hindamiskomisjonis hindas kandidaate Eesti Kooriühingu ning Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA moodustatud hindamiskomisjon, kuhu on kaasatud eriala asjatundjad ja esindajad erinevatest institutsioonidest. Komisjon valis üksmeelselt laulupeo kunstiliseks juhiks Riivo Jõgi.

Laulupeo kunstiline meeskond moodustati järgnenud kuude jooksul erinevatest koori- ja orkestrijuhtidest. Meeskond kooskõlastati Eesti Kooriühingu muusikanõukogus 6.06.2025.

Aasta edenedes täiendati meeskonda ka liigidirigentidega. Lepinguliselt on aastateks 2025–2028 tööle võetud 1 kunstiline juht, 2 kunstilise juhi assistenti, 10 liigijuhti ja 25 liigidirigenti:

Mudilaskoorid: liigijuht Mariliis Kreintaal ja dirigendid Ilona Muhel, Kadi Ritsing-Tamra, Külli Karask

Lastekoorid: liigijuht Silja Uhs ja dirigendid Maarja Soone, Leiu Ryland-Jones, Aarne Saluveer

Poistekoorid: liigijuht Maret Poll ja dirigendid Martin Einmann, Kuno Kerge

Neidudekoor: liigijuht Külli Kiivet ja dirigendid Vilve Maide, Ingrid Kõrvits

Noorte segakoorid: liigijuht Kärolin Tuisk ja dirigendid Heli Jürgenson, Rasmus Puur

Segakoorid: liigijuht Hirvo Surva ja dirigendid Triin Koch, Pärt Uusberg, Elo Üleoja

Naiskoorid: liigijuht Elen Ilves ja dirigendid Mait Männik, Andrus Siimon

Meeskoorid: liigijuht Kuldar Schüts ja dirigendid Roland Viilukas, Liisi Toomsalu

Puhkpilliorkestrid: liigijuht Bert Langel ja dirigendid Tarmo Kivisilla, Karl Abro, Silver Niinemets

Sümfooniaorkestrid: liigijuht Riivo Jõgi ja dirigendid Jüri-Ruut Kangur, Imre Rohuväli, Ott Kask

Ühtekokku korraldati 2025. aasta jooksul suuremaid nõupidamisi neljas koosseisus:

Kunstiline juht, assistendid ja ELTSA muusikatoimetajad: 10 koosolekut

Kunstiline juht, liigijuhid ja ELTSA muusikatoimetajad: 9 koosolekut

Eraldi orkestriliikide juhid ja ELTSA muusikatoimetajad: 6 koosolekut

Suur kunstiline toimkond: 2 koosolekut

Põhiteemadest arutleti peo põhiformaadi loomise, peo loominguliste ja koosseisuliste mahtude analüüsi, teostatavuse võimaluste ja piirangute ning laulupeo kava loomise üle. Repertuaari ettepanekutesse kaasati kooriühingu alaliidud ja muusikaõppeasutused. Kavaplaani esialgsed plaanid kujunesid 2025. aasta lõpuks, kuid töö jätkub ka 2026. aastal.

Tantsupidu

2025. aastal korraldati 2028. aasta peo pealavastaja konkurss, valiti kunstiline meeskond ja tehti eeltööd peo ettevalmistamiseks.

12. detsembril 2024. aastal kuulutasid Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA ning Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts välja avaliku konkursi XXII üld- ja XIV noorte tantsupeo pealavastaja leidmiseks. Konkursitööde esitamise tähtaeg oli 10. veebruar 2025. Tantsupeo pealavastajaks valiti üksmeelselt Kadri Tiis.

Märtsis alustas Kadri Tiis tööd uue peo ettevalmistamisega ja valis enda lähimasse meeskonda 11 tantsujuhti, kellega asuti sõnastama tulevase peo eesmärgid, kaardistati tantsurühmade hetkeolukorda, sõnastati rühmaliikide arvuline plaan ja rühmaliikide repertuaari üldpõhimõtted, pandi paika esmane peo ettevalmistamise ajaline plaan. Sügisel liitus algse meeskonnaga veel 8 tantsujuhti ning muusikajuht ja dramaturg. Aasta lõpuks määrati rühmaliikide juhid ning aastateks 2025–2028 sõlmiti lepingud kunstilise juhi assistendi, muusikajuhi, dramaturgi ja 17 liigijuhi ja ühe liigijuhi assistendiga:

Pealavastaja assistent Kristjan Kurm

Muusikajuht Matis Leima

Dramaturg Mehis Pihla

1.–2. klassi tantsurühmade liigijuht Kristi Aitsam

2.–3. klassi tantsurühmade liigijuht Kristiina Siig

3.–5. klassi tantsurühmade liigijuht Birgit Vallas

1.–4. klassi tantsurühmade liigijuht Kaire Ojavee

Põhikool 1 tantsurühmade liigijuht ja pealavastaja assistent Karel Johannes Vähi

Põhikool 2 tantsurühmade liigijuht Ingrid Jasmin

Noorte segarühmade liigijuht Mall Paulus

Neiduderühmade liigijuht Liisa Laine

Segarühmade S1 liigijuht Elo Unt

Segarühmade S2 liigijuht Karin Soosalu

Segarühmade S3 liigijuht Triinu Sikk

Segarühmade S4 liigijuht Jaanus Randma

Naisrühmade N1 liigijuht Ave Anslan

Naisrühmade N2 liigijuht Rauno Zubko

Naisrühmade N3 liigijuht Heleri Kängsepp

Üleilma rühmade liigijuht Mari-Liis Kivioja

Võimlemisrühmade liigijuht Kersi Kull

Võimlemisrühmade liigijuhi assistent Urve Keskküla

Kogu meeskonna ja sihtasutuse tantsutoimetajatega toimus 2025. aastal 12 koosolekut. Liikide meeskondade koosolekud toimusid suurte koosolekute vahepealsetel aegadel.

Augustis toimus kahepäevane loomelaager. 2025. aasta lõpuks oli sõnastatud tantsupeo idee, kirjeldatud kõikide rühmaliikide moodusta mise põhimõtted, rühmaliikide eesmärgid repertuaari valikuks tantsupeo etendusele. Sõnastati peole liikumise ajaline tegevusplaan, mille alusel kunstiline meeskond oma tööd jätkab. Töö tantsupeo etenduse loomisega jätkub 2026. aastal. Tantsupeo repertuaar peab olema valitud veebruariks-märtsiks 2026.

Rahvamuusikapidu

XXIX laulu- ja XXII tantsupeo ning XIV noorte laulu- ja tantsupeo raames toimuva rahvamuusikapeo loominguliseks juhiks valiti aasta lõpus Enrik Visla. Töö meeskonnaga algab 2026. aastal.

Visuaalne identiteet

2025. aasta lõpus kuulutati välja 2028. aasta peo visuaalse identiteedi konkurss, mille tulemused selguvad 2026. aasta esimestel kuudel. Visuaalne identiteedil on peo väljenduses oluline osa ning see hakkab illustreerima pidu väga erinevatel trüki ja muudel visuaalsetel pindadel.

❖ SIHTASUTUSE TEGEVUSED 2026. AASTAL

2026. aastal on peamised tegevused järgmised: oluline roll on valida kunstiliste toimkondadega peo repertuaar ja tegeleda peonädala planeerimisega, pidada valitud repertuaari autoritega repertuaari kirjastamiseks läbirääkimisi ja alustada lepingute sõlmimist, alustada mahuka tööna laulu- ja tantsupeo õppematerjalide koostamist, korraldada järgmist pidu tutvustavad terepäevad sügisel, alustada peo toetajate leidmisega, valmistada ette maakondadest partneritega järgmise peo korralduseks lepingud, korraldada riigihanked vastavalt hankeplaanile, osaleda uue rahvakultuuri andmebaasi arendamise töörühmades, viia läbi rahvamuusikapeo uues asukohas korraldamiseks ettevalmistuse arutelud jm.

❖ SIHTASUTUSE PÕHILISED MAJANDUSNÄITAJAD JA TEGEVUSE JUHTIMINE

2025. aastal oli keskmine põhitöötajate arv 11 ehk sama kui 2024. aastal.

2025. aastal oli sihtasutuse tegevustulu 7 928 297 eurot, millest 65% ehk 5 130 732 eurot (sh tagastused 42 338 eurot) oli riigieelarveline finantseering ja 7 013 eurot mitterahaline sihtfinantseering. 35% ehk 2 790 552 eurot (sh mitterahaline 232 855 eurot) oli tulu ettevõtlusest. Finantstulu moodustas 101 057 eurot.

2024. aastal oli sihtasutuse tegevustulu 2 167 630 eurot, millest 79% ehk 1 717 392 eurot (sh tagastused 35 312 eurot) oli riigieelarveline finantseering. 21% ehk 450 238 eurot oli tulu ettevõtlusest. Finantstulu moodustas 116 171 eurot.

2025. aasta kulud olid 6 920 961 eurot, millest 949 418 eurot moodustas edasikandmisele kuulunud sihtfinantseerimine. Kollektiividelt tagasi laekunud toetusi oli summas 42 388 eurot.

2024. aasta kulud olid 2 290 408 eurot, millest 998 900 eurot moodustas edasikandmisele kuulunud sihtfinantseerimine. Kollektiividelt tagasi laekunud toetusi oli summas 35 312 eurot.

Sihtasutuse 2025. aasta tulem oli kasum summas 1 108 393 eurot. Sihtasutuse 2024. aasta majandusaasta tulem oli kahjum summas 6607 eurot.

Mitterahalistest tehingutest saadud tulu oli 2025. majandusaastal laulu- ja tantsupeo toetamisel 239 868 eurot.

2025. aastal oli lühiajaliste kohustuste kattekordaja (käibevara jagatud lühiajaliste kohustustega) 30 korda ja 2024. aastal oli 50 korda.

Sihtasutuse 2025. aasta tulude-kulude suhe (põhitegevuse tulud kokku jagatud kuludega kokku) oli 1 korda. Aastal 2024 oli see näitaja 1 korda.

Sihtasutuse 2025. aasta netovara määr (netovara jagatud varadega kokku $\times 100$) oli 97%. Aastal 2024 oli see näitaja 98%.

Sihtasutuse 2025. aasta puhasrentaablus (aruandeaasta tulem jagatud tuluga ettevõtlusest $\times 100$) oli 40%. Aastal 2024 oli see näitaja 2%.

Sihtasutuse eesmärk on tagada Eesti laulu- ja tantsupeo ning noorte laulu- ja tantsupeo kui tsükliliselt kulmineeruvate kultuurisündmuste protsessipõhine ja jätkusuutlik toimimine. Iga peo ettevalmistuste tsükel kestab 3,5 aastat. Kultuuriministeeriumi tegevustoetus oli 2025. aastal 4 223 652 eurot. Peo toimumise aastatel tuleb teenida ettevõtlustulu, millega kaetakse vaheaastatel peo ettevalmistuskulude kahjumid.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	3 804 382	2 583 764	2
Nõuded ja ettemaksed	65 488	100 655	3
Kokku käibevarad	3 869 870	2 684 419	
Kokku varad	3 869 870	2 684 419	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	131 134	54 076	5
Kokku lühiajalised kohustised	131 134	54 076	
Kokku kohustised	131 134	54 076	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	2 630 343	2 636 950	
Aruandeaasta tulem	1 108 393	-6 607	
Kokku netovara	3 738 736	2 630 343	
Kokku kohustised ja netovara	3 869 870	2 684 419	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	5 137 745	1 717 392	6
Tulu ettevõtlusest	2 790 552	450 238	7
Kokku tulud	7 928 297	2 167 630	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-1 831 090	-1 012 088	6
Mitmesugused tegevuskulud	-3 436 598	-539 048	8
Tööjõukulud	-1 653 276	-739 313	9
Muud kulud	3	41	
Kokku kulud	-6 920 961	-2 290 408	
Põhitegevuse tulem	1 007 336	-122 778	
Intressitulud	101 057	116 171	10
Aruandeaasta tulem	1 108 393	-6 607	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

2025. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardi nõuetega. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendab Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend. Avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhend lähtub Eesti finantsaruandluse standardist. Avaliku sektori finantsarvestuse ja aruandluse juhendis kirjeldatud arvestusmeetodid tulenevad raamatupidamise seadusest ja raamatupidamise toimkonna juhenditest (RTJ), samuti rahvusvahelisest avaliku sektori raamatupidamise standarditest. Tegemist on väikeettevõtja aruandega.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse arvelduskontol olevaid rahalisi vahendeid ja tähtajalisi hoiuseid kuni 3-kuulise tähtajaga.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on võrdne saadaoleva summa nimiväärtusega.

Nõuded on hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures on iga nõue eraldi hinnatud, arvestades teadaolevat informatsiooni tehingupartneri maksevõime kohta.

Nõuded, mille laekumine on ebatõenäoline, kantakse aruandeperioodi kuludesse.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud ning muud kohustused) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast või kui sihtasutusel pole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk; kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel. Toetust kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvele võtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimise tulu ja selle arvel tehtud kulu või põhivara soetust kajastatakse mõlemal eraldi.

Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena. Kui sihtfinantseerimise saamisega seotud kulutused on tehtud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena. Mittesihtotstarbelist finantseerimist kajastatakse sihtfinantseerimise saaja poolt tuluna ja sihtfinantseerimise andja poolt kuluna hetkel, kui toetus on saadud.

Tegevustoetuse korral võib toetuse saaja seda kasutada suuremal määral oma äranägemisel, sh kas tegevuskulude või investeeringute soetamiseks. Toetusega võib kaasneda aruandlus tehtud kulutuste kohta, kuid see võib ka puududa. Eelarve aasta lõpuks järelejäanud raha võib nõuda tagasi, kuid sageli jäetakse saajale järgmise perioodi kulutuste katteks. Tegevustoetusi kajastatakse kassapõhiselt.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Piletimüügitulu kajastatakse müügihetkel saadud ettemaksena ning kantakse tuludesse ürituse toimumise perioodis.

Kulud

Kulud kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena käsitletakse:

- 1) Juhatuse ja nõukogu liikmed
- 2) punktis 1 nimetatud isikute lähedased pereliikmed ning kõigi eelmainitud isikute poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad majandusüksused.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruannetes informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sihtasutuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Riigikassa	3 804 382	2 583 764
Kokku raha	3 804 382	2 583 764

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	15 365	15 365	4
Muud nõuded	47 565	47 565	
Intressinõuded	47 565	47 565	
Saamata sihtfinantseerimine	2 558	2 558	
Kokku nõuded ja ettemaksed	65 488	65 488	
	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 613	1 613	
Ostjatelt laekumata arved	1 613	1 613	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	36 795	36 795	4
Muud nõuded	60 903	60 903	
Intressinõuded	60 903	60 903	
Ettemaksed	538	538	
Tulevaste perioodide kulud	538	538	
Saamata sihtfinantseerimine	781	781	
Muud nõuded	25	25	
Kokku nõuded ja ettemaksed	100 655	100 655	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	254	0	452
Käibemaks	15 365		36 795	0
Üksikisiku tulumaks	0	22 710	0	10 650
Sotsiaalmaks	0	36 119	0	17 199
Kohustuslik kogumispension	0	2 522	0	915
Töötuskindlustusmaksed	0	2 077	0	862
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15 365	63 682	36 795	30 078

Vt ka lisa 3 ja 5

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	40 558	40 558	
Võlad töövõtjatele	23 157	23 157	
Maksuvõlad	63 682	63 682	4
Sihtfinantseerimisega seotud kohustised	3 737	3 737	
Kokku võlad ja ettemaksed	131 134	131 134	

	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	10 231	10 231	
Võlad töövõtjatele	12 986	12 986	
Maksuvõlad	30 078	30 078	4
Sihtfinantseerimisega seotud kohustised	781	781	
Kokku võlad ja ettemaksed	54 076	54 076	

Lisa 6 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2025	2024
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	4 230 665	753 804
Sihtfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	949 418	998 900
Tagasi nõutud kodumaine sihtfinantseerimine(miinusega)	-42 338	-35 312
Kokku annetused ja toetused	5 137 745	1 717 392
sh eraldi riigieelarvest	5 130 732	1 717 392

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2025	2024
Rahaline annetus	5 130 732	1 717 392
Mitterahaline annetus	7 013	0
Kokku annetused ja toetused	5 137 745	1 717 392

Rahalise toetusena saadi 2025. aastal riigieelarvest Kultuuriministeeriumilt edasiantavaks toetuseks kollektiividele 949 418 eurot. Kollektiivid tagastasid kasutamata toetust summas 42 338 eurot.

Tegevustoetuseks laekus 2025. aastal riigieelarvest Kultuuriministeeriumilt 4 223 652 eurot. Sellest kasutati tegevuskuludeks 3 299 642 eurot, anti kodumaist sihtfinantseerimist summas 900 310 eurot ja maksti stipendiume peo ettevalmistuse ja korraldusega seotud isikutele summas 23 700 eurot. 2025. aastal saadi mitterahalist toetust summas 7 013 eurot.

Rahalise toetusena saadi 2024. aastal riigieelarvest Kultuuriministeeriumilt edasiantavaks toetuseks kollektiividele 998 900 eurot. Kollektiivid tagastasid kasutamata toetust summas 35 312 eurot. Kollektiividele kanti 998 900 eurot

Tegevustoetuseks laekus 2024. aastal riigieelarvest Kultuuriministeeriumilt 753 804 eurot. Sellest kasutati tegevuskuludeks 705 304 eurot, anti kodumaist sihtfinantseerimist summas 37 000 eurot ja maksti stipendiume peo ettevalmistuse ja korraldusega seotud isikutele summas 11 500 eurot.

Juhtkonna hinnangul on toetustega seotud tingimused bilansipäeva seisuga täidetud ning toetused ei kuulu aruande koostamise seisuga tagastamisele

Lisa 7 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2025	2024
Muud kultuuri- ja kunstiasutuste tulud	2 790 552	450 238
Kokku tulu ettevõtlusest	2 790 552	450 238

2025.a.muude kultuuri- ja kunstiasutuste tulude real on kajastatud XXVIII laulu- ja XXI tantsupeoga "Iseoma" seotud

- tulud piletite müügist summas 2 416 016 eurot;
- mitterahalistest tehingutest saadud tulu summas 232 855 eurot;
- väljakute kaubanduspinna rent summas 88 773 eurot;
- muud tulud summas 28 025 eurot;
- rahaline sponsorlus summas 15 000 eurot;
- tulud õppematerjalide müügist summas 9 883 eurot.

Mitterahaliste tehinguna saadi magustoite esinejatele, peo seminaride, eelproovide ja peonädala sõidukite tasuta renti ning peo reklaamiks.

2024.a. muude kultuuri- ja kunstialastest tegevustest tulude real on kajastatud tulud õppematerjalide müügist, mis on seotud 2025. aastal toimuva XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ ettevalmistustega.

Lisa 8 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Üür ja rent	-62 609	-62 537	11
Mitmesugused bürookulud	-21 063	-56 132	
Lähetuskulud	-2 729	-2 152	
Koolituskulud	-451	-743	
Riiklikud ja kohalikud maksud	-1 839	-772	
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-104	-11	
Laulu-ja tantsupeo ettevalmistus- ja korraldamise kulud	-2 260 792	-89 287	
Tehnilised ja salvestamisega seotud kulud	-493 042	-16 160	
Info-ja reklaamikulud	-289 961	-44 606	
Autoriõiguse- ja litsentsitasud	-184 984	-35 032	
Materjali kulud	-44 879	-195 778	
Hankekulud	-19 728	-7 325	
Muud	-54 417	-28 513	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-3 436 598	-539 048	

2025. aastal laulu -ja tantsupeo ettevalmistuse ja korraldamise kulude all on sealhulgas kajastatud mitterahalistest tehingutest saadud tulu kulu osa summas 232 855 eurot (vt lisa 6)

Lisa 9 Tööjõukulud

(eurodes)

	2025	2024
Palgakulu	-1 135 694	-528 607
Sotsiaalmaksud	-383 167	-178 047
Muud	-134 415	-32 659
Kokku tööjõukulud	-1 653 276	-739 313
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	11	11

2025.aastal võlaõiguslike lepingute alusel on sihtasutus aruandeperioodil arvestanud ja maksnud tasusid 743 247 eurot kokku 389 isikule.

2024.aastal võlaõiguslike lepingute alusel on sihtasutus aruandeperioodil arvestanud ja maksnud tasusid 193 162 eurot kokku 183 isikule.

Lisa 10 Intressitulud

(eurodes)

	2025	2024
Intressitulu Riigikassa kontojäägilt	101 057	116 171
Kokku intressitulud	101 057	116 171

Lisa 11 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2025	2024	Lisa nr
Kasutusrendikulu	-62 609	-62 537	8
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2025	31.12.2024	Lisa nr
12 kuu jooksul	53 372	-51 804	
1-5 aasta jooksul	101 424	-150 539	

Sihtasutus rendib kasutusrenditingimustel bürooruume ja transportvahendit.

2025. aasta kasutusrendikuludesse on arvestatud bürooruumi

rent ja sõiduauto kasutusrendi kulud. Aastal 2022 sõlmiti sõiduauto kasutusrendi leping kehtivusega kuni oktoober 2027.a.

Järgneva 12 kuu kasutusrendi kulu koosneb sõiduauto aastamaksest ja ruumide rendi kuludest. Ruumi rendileping muudeti 2023.a. ja see kehtib kuni 31.12.2028

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2025	2024
Arvestatud tasu	78 335	76 490

Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, nõukogu on üheksaliikmeline.